

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Development of the Professional Learning Community Management Model to Promote Proactive Learning Management Aimed at Improving the Academic Achievement of Students at Wat Pak Dong Tha San School

การพัฒนาแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล

Pirroad Boonpraseard^{1*}ไพโรจน์ บุญประเสริฐ^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Pirroad Boonpraseard*

ไพโรจน์ บุญประเสริฐ

School, Wat Pak Dong Tha San, Suphan
Buri Primary Educational Service Area
Office 3, Thailand.

โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล สพป.สุพรรณบุรี เขต 3

Email: pirroadja@gmail.com

คำสำคัญ:

การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ,
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียน

Keywords:

Professional Learning Community
Management, Active Learning
Management, Improving the Academic
Performance of Students

Article history:

Received: 22/05/2025

Revised: 15/08/2025

Accepted: 02/11/2025

Available online: 30/01/2026

How to Cite:

Boonpraseard, P. (2026). Development of
the Professional Learning Community
Management Model to Promote Proactive
Learning Management Aimed at
Improving the Academic Achievement of
Students at Wat Pak Dong Tha San School.
Journal Dhamma for Life, 32(1), 488-506.

ABSTRACT

This research had the research objectives to 1) Study the components of professional learning communities, components of teachers' active learning management, professional learning community guidelines, and guidelines for promoting teachers' active learning management. 2) Create and verify the quality of a professional learning community model to promote teachers' active learning management abilities to improve the academic achievement of students at Wat Pak Dong Tha San School. 3) Study the results of using the professional learning community model to promote teachers' active learning management abilities towards improving the academic achievement of students at Wat Pak Dong Tha San School and 4) Study the satisfaction of the professional learning community model to promote teachers' active learning management ability towards improving the academic achievement of students at Wat Pak Dong Tha San School. The sample group consisted of 10 teachers from Wat Pak Dong Tha San School, Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3, 52 students in grades 4-6, and 97 parents of students in grades 1-6. The research instruments used were questionnaires, interviews, and tests. Data analysis was performed using percentage, mean, standard deviation (S.D.) and content analysis.

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai-Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 52 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทนำ

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) นับว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของครูเพื่อร่วมมือรวมพลังเรียนรู้ร่วมกัน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558: 404) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพคือ การรวมกลุ่มของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในลักษณะของชุมชนเชิงวิชาการที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ DuFour (2007: 4 - 8) กล่าวว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักการศึกษาทำงานร่วมกันในวงจรของการร่วมกันตั้งคำถามและการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของผู้เรียน โดยมีความเชื่อว่าหัวใจของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นอยู่ที่การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในการทำงานของครูและนักการศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2556: 11) ที่ได้กล่าวถึงครูในศตวรรษที่ 21 ว่าต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน” (Teacher) ไปเป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Learning facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าทึนี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เรียกว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพนั่นเอง อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะทำให้ครูเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ วิธีการหนึ่งที่หลายประเทศนำมาใช้อย่างได้ผลคือการประเมินและ

ปรับปรุงการสอนของครูด้วยการให้เพื่อนครูไปสังเกตการสอนหรือถ่ายวิดีโอการสอนไว้ แล้วนำมาอภิปรายกัน เพื่อหาจุดแข็งจุดอ่อนของวิธีการสอนของครูแต่ละคน เพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วจัดประชุมกันให้ครูได้ร่วมพิจารณากับทีมงาน ว่าควรจะปรับปรุงวิธีการสอนให้น่าสนใจให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้นได้อย่างไร โดยอาจจะใช้ศึกษานิเทศก์หรือครูที่เก่งไปช่วยแนะนำแต่วิธีการดังกล่าวนั้น ครูต้องเรียนรู้ที่จะใจกว้างที่จะรับฟัง ตั้งใจปรับปรุงตนเพื่อผู้เรียนด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2559: 142) ดังนั้นความเป็นนวัตกรรมของแนวคิดดังกล่าวอยู่ตรงที่ต้องเป็นงานที่ครูทำอยู่ประจำ ทำให้ครูเกิดการพัฒนาและเรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนได้ไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนของตัวเอง โดยแนวคิดนี้ครูญี่ปุ่นได้ค้นพบและได้พัฒนาจนเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นวิถีชีวิตและทำให้ตนเองพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปพร้อมๆ กับผู้เรียน นวัตกรรมดังกล่าว คือ “การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน” ซึ่งในญี่ปุ่นใช้คำว่า “Jugyo Kenkyu” หรือ “Lesson Study” (ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. 2557: 14)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวต่อการเรียนรู้และสร้างความกระตือรือร้นด้านความรู้คิดมากกว่าวิธีการสอนโดยการท่องจำเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนเชิงรุกจึงมีบทบาทช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลงมือกระทำ (Active learning) มากกว่าการที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงอย่างเดียว (Passive learning) (Sweeller. 2006: 112) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในโมโนทัศน์ที่สอนได้ถูกต้องและลึกซึ้ง เกิดความคงทนถาวร ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้เป็นอย่างดี เกิดความสนุกสนานจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในการเรียนการสอนและสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้ให้เกิดประโยชน์ เป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการสร้างกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีกิจกรรมสอดแทรกให้ผู้เรียนทำไปพร้อมๆ กับการฟังบรรยายมีกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมออนไลน์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวในการเรียนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงจัดได้ว่า การเรียนการสอนเชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 107 คน ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 9 คน มีเป้าหมายให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม จัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ (Active leaning) และนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนางาน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อนักเรียน จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2565 ระดับชั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดปากดงท่าศาลจุดที่ควรพัฒนาในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ 1.1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลการประเมินความสามารถการอ่าน (RT) ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด จึงต้องมีการปรับปรุงและหาแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้สูงขึ้น 1.2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด 1.3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ต่ำกว่าระดับประเทศ 2 วิชา คือ ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด จึงต้องมีการปรับปรุงและหาแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้สูงขึ้น และพัฒนาองค์ความรู้และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้สูงขึ้น 1.4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด จึงต้องมีการปรับปรุงและหาแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ทางคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้น 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองไม่ต่อเนื่องและไม่ครบทุกคน และ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ 3.1) ครูจัดหาและจัดทำสื่อการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น 3.2) ครูจัดหาและจัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น (โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล, 2566: 2-3)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ของครู พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวนักเรียนเองและต่อสังคม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิดขึ้นในโรงเรียนจะช่วยสร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะกระตุ้นให้เกิด การวางแผน ลงมือปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น โดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล เพื่อให้ได้รูปแบบในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ตามแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบรรลุเป้าหมายหลักสูตรสถานศึกษา และเป้าหมายของประเทศชาติต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ PLC เกิดจากความเชื่อว่าการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพไม่ควรเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบแยกส่วนหรือเกิดขึ้นเฉพาะบุคคล แต่ควรเป็นการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กรโรงเรียน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการยกระดับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (DuFour, DuFour, Eaker, & Many, 2010) แนวคิด PLC เน้นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน (collaborative culture) ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (reflective practice) ถือเป็นหัวใจสำคัญของ PLC เนื่องจากช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ระบุปัญหา และร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Hord, 1997) องค์ประกอบสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ซึ่งเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานของครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน การทำงานร่วมกันเป็นทีมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและลดความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู นอกจากนี้ PLC ยังให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฐานในการตัดสินใจและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (DuFour et al., 2010) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนผลอย่างเป็นระบบ รวมถึงการสนับสนุนจากผู้บริหารและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ PLC ดำเนินไปอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน (Stoll, Bolam, McMahon, Wallace, & Thomas, 2006)

กล่าวโดยสรุป ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับข้อมูลหรือความรู้จากครูเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการคิด วิเคราะห์ อภิปราย แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดดังกล่าวมีรากฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) ซึ่งเชื่อว่าความรู้เกิดจากกระบวนการที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจากประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Piaget, 1972; Vygotsky, 1978) ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูมีบทบาทเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก

ความสะดวกหรือผู้ชี้แนะการเรียนรู้ (Facilitator) โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ขณะที่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น (Bonwell & Eison, 1991) ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การทำงานกลุ่ม และการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การเรียนรู้ลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบร่วมมือยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Prince, 2004) อีกประการหนึ่งที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง (Reflection) เพื่อประเมินความเข้าใจ จุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนา การสะท้อนผลดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยหลายชิ้นพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ (Freeman et al., 2014)

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงความสำเร็จของกระบวนการจัดการศึกษา โดยทั่วไปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ตลอดจนพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับและพัฒนาขึ้นหลังจากผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวสามารถวัดและประเมินได้จากคะแนนแบบทดสอบ ผลการประเมินตามสภาพจริง หรือการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน (Bloom, 1976) นักการศึกษาหลายท่านเห็นตรงกันว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงผลคะแนนจากการสอบเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยของผู้เรียน อันเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครูจัดให้ (Good, 1973) กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไม่เพียงแสดงออกถึงความรู้เชิงวิชาการ แต่ยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ในบริบทของการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการเรียนรู้และประสิทธิภาพของการสอนของครู หากผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ย่อมสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน (สุวิมล ว่องวานิช, 2556)

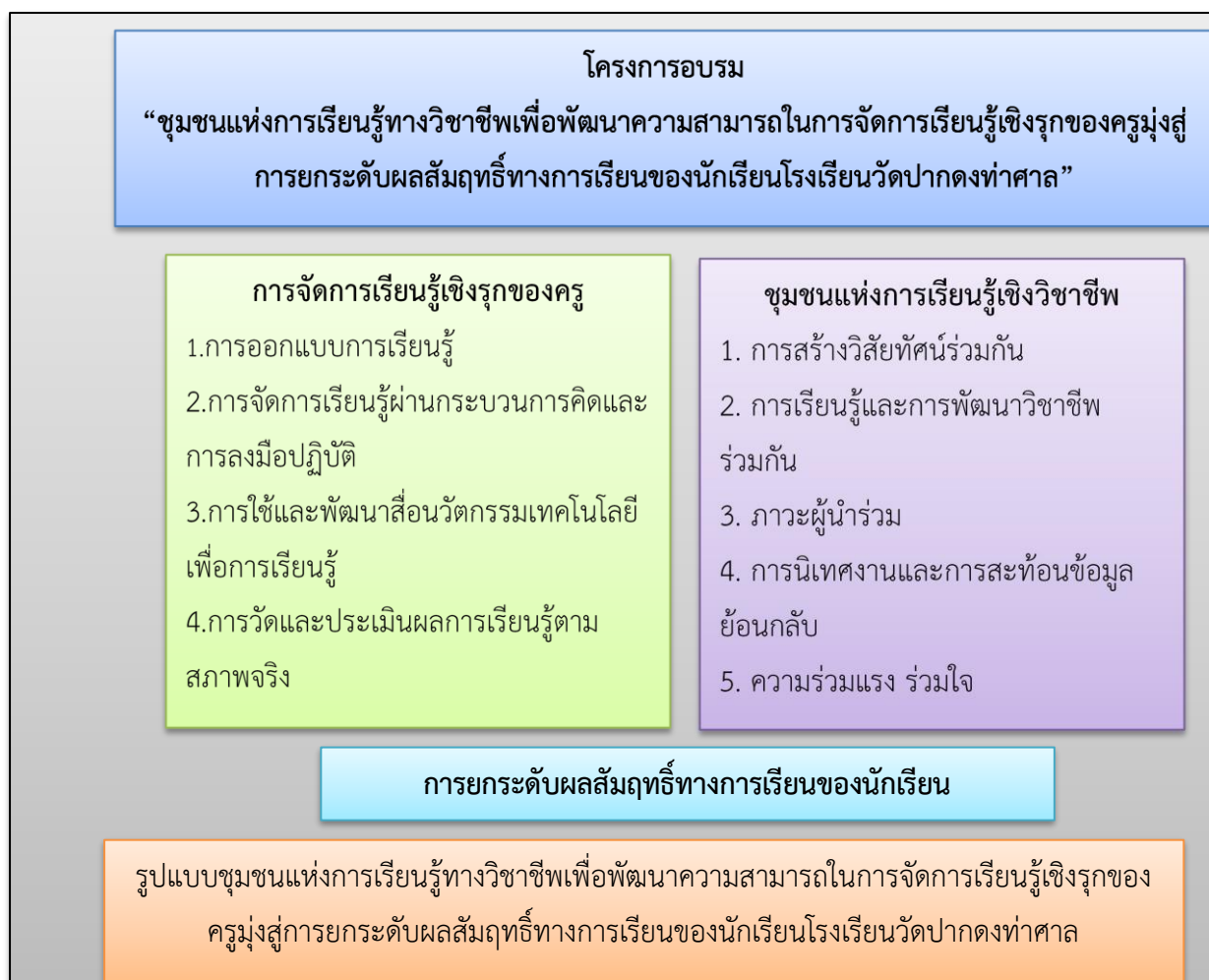

ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงมีความสำคัญทั้งในฐานะเครื่องมือประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและเป็นข้อมูลสะท้อนกลับสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นแนวคิดสำคัญที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในหลายบริบท โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อรูปแบบ กระบวนการ หรือผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากการรับรู้และการประเมินผลเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวังที่บุคคลมีอยู่ หากผลที่ได้รับสอดคล้องหรือสูงกว่าความคาดหวัง จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ แต่หากผลที่ได้รับต่ำกว่าความคาดหวัง อาจก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจได้ (Oliver, 1997) ในบริบททางการศึกษา ความพึงพอใจถือเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ทั้งในด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ความพึงพอใจของครู ผู้เรียน และผู้ปกครองจึงเป็นข้อมูลสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมและความสำเร็จของแนวทางหรือรูปแบบที่นำมาใช้ หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้มีความพึงพอใจในระดับสูง ย่อมสะท้อนว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ความพึงพอใจของครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ประเมินคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เนื่องจาก PLC มุ่งเน้นการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ว่าการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวก ย่อมส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งสะท้อนถึงความเหมาะสมและความยั่งยืนของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่นำมาใช้ในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลา
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลา

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่เข้าร่วมรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ
3. ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมาก

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร

ครูโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 97 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 97 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ครูโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 10 คน (จากประชากร) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (หทัยชนก พรคเจริญ และคนอื่นๆ, 2561 : 23) ซึ่งมีความสามารถในการตอบแบบสอบถามได้ จำนวน 52 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 97 คน (จากประชากร)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล
2. แบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนที่มีต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล
3. แบบสอบถามความพึงพอใจผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ในระหว่างวันที่ 22-31 ธันวาคม พ.ศ.2566 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ และนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามประเด็นโดยพยายามควบคุมเวลาและประเด็นให้ได้ตามแบบสัมภาษณ์แนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้ ความสามารถด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และความรู้ ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามวันเวลาที่นัดหมาย โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และจดบันทึกข้อมูล
4. ผู้วิจัยยุติการสัมภาษณ์ โดยสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม นอกเหนือจากประเด็นที่สัมภาษณ์ไปแล้ว และขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมาย

วิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายข้อและภาพรวม

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พบว่า ผลการศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การนิเทศงานและการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับและ 5) ความร่วมแรง ร่วมใจ และองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การออกแบบการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ 3) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

ระยะที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล

ผลการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา 4) ขั้นตอนของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น											
		อรรถประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1	หลักการ ของ รูปแบบ	4.50	0.53	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด	4.38	0.52	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของ รูปแบบ	4.38	0.52	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
3	เนื้อหา	4.75	0.46	มากที่สุด	4.50	0.53	มาก	4.88	0.35	มาก	4.50	0.53	มาก
4	ขั้นตอน ของ รูปแบบ	4.38	0.52	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
5	การวัด และ ประเมิน ผลของ รูปแบบ	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก	4.38	0.52	มาก	4.50	0.53	มาก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น											
		อรรถประโยชน์			ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม			ความถูกต้อง		
		μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
	เฉลี่ยรวม	4.50	0.11	มาก	4.58	0.29	มากที่สุด	4.53	0.21	มากที่สุด	4.58	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล พบว่า ด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.11$) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.29$) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.21$) และ ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.29$)

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนวัดปากดง ท่าศาล

(N=10)

ข้อ	ข้อความคำถาม	ระดับการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
1	การออกแบบการเรียนรู้	4.54	0.28	มากที่สุด
2	การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ	4.37	0.15	มาก
3	การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	4.50	0.25	มาก
4	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	4.40	0.18	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.45	0.09	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.09$) และ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับสูงสุด ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.28$) รองลงมา ได้แก่ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.25$) และต่ำสุด ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.15$)

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล

(N=10)

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
1	การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.50	0.25	มาก
2	การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน	4.50	0.19	มาก
3	ภาวะผู้นำร่วม	4.50	0.27	มาก
4	การนิเทศงานและการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ	4.30	0.16	มาก
	ความร่วมมือแรง ร่วมใจ	4.47	0.20	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.46	0.10	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับการปฏิบัติชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.10$) และ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับสูงสุด ได้แก่ การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.19$) รองลงมา ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.25$) และต่ำสุด ได้แก่ การนิเทศงานและการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.16$)

อภิปรายผล

เพื่อศึกษาองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และแนวทางการพัฒนาทั้งสองประเด็นนั้น ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระหว่างการพัฒนาครูในระดับชุมชนวิชาชีพกับการยกระดับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสำคัญประกอบด้วย การมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของครู การสะท้อนผลการปฏิบัติที่ช่วยให้ครูเกิดการทบทวนและปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ร่วมกันซึ่งส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการปฏิบัติและการมุ่งพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องที่ทำให้ครูมีความตื่นตัวในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างยั่งยืน องค์ประกอบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด PLC ที่เน้นการพัฒนาครูจากฐานปฏิบัติจริงในบริบทของโรงเรียนและมุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการพัฒนาแบบรายบุคคล ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยเกี่ยวกับ

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พบว่าองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ได้แก่ การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นกระบวนการคิดขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนทั้งระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้ครูสามารถปรับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาทั้งสองประเด็นร่วมกัน พบว่า PLC ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้กระบวนการทำงานร่วมกัน การสะท้อนผล และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ช่วยให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถนำไปปรับใช้ในบริบทของตนเองได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี เจริญศิริ. (2563) ที่พบว่า PLC ซึ่งมีองค์ประกอบด้านความร่วมมือ การสะท้อนผล และการพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นระบบ สามารถเป็นฐานสำคัญในการส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่พัฒนาขึ้นให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในบริบทของโรงเรียน ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้าง กระบวนการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพจริงของการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครูในสถานศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ผลการตรวจสอบคุณภาพยังแสดงให้เห็นว่ารูปแบบ PLC ที่พัฒนาขึ้นเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครู การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี เจริญศิริ. (2563) ที่รายงานว่า การพัฒนารูปแบบ PLC ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของครูในทุกขั้นตอน ช่วยให้อุปกรณ์มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งผลให้การพัฒนาวิชาชีพครูมีความต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการศึกษาการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่า ครูผู้เข้าร่วมมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีความกระตือรือร้นและเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบ PLC สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการ

พัฒนาครูผ่านกระบวนการ PLC ไม่เพียงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูเท่านั้น แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านความรู้ความสามารถในการคิด และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2564) ซึ่งระบุว่า การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู โดยเฉพาะการนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับสูง โดยความพึงพอใจดังกล่าวครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ ด้านกระบวนการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบ ชัดเจน และเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครูทุกคน ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ครูได้สะท้อนประสบการณ์ ปัญหา และแนวปฏิบัติที่ร่วมกันในบรรยากาศของความไว้วางใจและเป็นกัลยาณมิตร รวมถึงด้านการสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ช่วยเสริมสร้างกำลังใจ ความร่วมมือ และความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในกระบวนการพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้ ครูยังรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบดังกล่าวต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งในด้านการปรับปรุงแผนการสอน การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพครูได้อย่างแท้จริง และช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษาให้เกิดความยั่งยืน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วคินี รุ่งเรือง. (2562). ที่พบว่าครูมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อกระบวนการ PLC ในระดับสูง และความพึงพอใจดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของครู รวมถึงความสำเร็จในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระยะยาว

โดยสรุป ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 และสามารถเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู อันนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับบทเรียนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและยืนยันบทบาทของ PLC ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในบริบทโรงเรียนไทย

สรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อส่งเสริมความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล การศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก ได้แก่ การศึกษาสภาพและแนวทางพัฒนา การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ การทดลองใช้รูปแบบ และการศึกษาความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของ PLC ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน ภาวะผู้นำร่วม การนิเทศงานและการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ ความร่วมแรงร่วมใจของครูและผู้บริหาร ในขณะที่องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมี 4 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ การใช้สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง แนวทางการพัฒนา PLC ที่ได้จากการสัมภาษณ์เสนอว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมกันจัดอบรมพัฒนาแผนการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมภาวะผู้นำร่วม และจัดระบบนิเทศงานที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วมและเปิดกว้าง (แหล่งข้อมูลจากผลการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เนื้อหา) สำหรับรูปแบบ PLC ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนดำเนินการ การวัดและประเมินผล โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐาน 4 ด้าน ได้แก่ อรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับ "มากที่สุด" ผลการใช้รูปแบบพบว่า ครูมีความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าเฉลี่ยเพิ่มจาก 12.60 เป็น 17.70, $p < .000$) และมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับ "มาก" เช่นเดียวกับการดำเนินงานตามแนวทาง PLC ของโรงเรียนวัดปากดงท่าศาล ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบ PLC ที่นำไปใช้พบว่าอยู่ในระดับ "มาก" ในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ข้อมูลจากผลการประเมินหลังการใช้รูปแบบ)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการวิจัยพบว่าได้ศึกษาองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 5 องค์ประกอบ และองค์ประกอบจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู จำนวน 4 องค์ประกอบซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ผ่านเกณฑ์การสังเคราะห์เคราะห์ที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลให้มีประสิทธิภาพได้

2. การนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลาไปใช้ ควรศึกษารายละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปใช้

3. การนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลา ควรมีการประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพและคุณภาพที่สูงยิ่งขึ้น

4. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลา ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากครูในโรงเรียน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

5. เมื่อนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมุ่งสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากดงท่าศาลาไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนที่นำไปใช้แล้ว ควรมีการอบรมเชิงวิชาการให้กับครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. นำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ ไปบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนหรือในองค์กรต่าง ๆ

2. ควรนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไปใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะในด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2564). *แนวทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *แนวทางการพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2556). *การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์พัฒนาระบบงานวิจัย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

- หทัยชนก พรอคเจริญ และคณะ. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา* (หน้า 23). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- มยุรี เจริญศิริ. (2563). *การพัฒนารูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. ในวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2557). *การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study): แนวคิดและการปฏิบัติ*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วศินี รุ่งเรือง. (2562). *รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู*. ในวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์ สร้างห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล. (2566). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2565 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สุพรรณบุรี: โรงเรียนวัดปากดงท่าศาล.
- Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York: McGraw-Hill.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*. Washington, DC: The George Washington University.
- DuFour, R. (2007). Professional learning communities: A bandwagon, an idea worth considering, or our best hope for high levels of learning? *Middle School Journal*, 39(1), 4–8.
- DuFour, R., DuFour, R., Eaker, R., & Many, T. (2010). *Learning by doing: A handbook for professional learning communities at work (2nd ed.)*. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Freeman, S., Eddy, S. L., McDonough, M., Smith, M. K., Okoroafor, N., Jordt, H., & Wenderoth, M. P. (2014). Active learning increases student performance in science, engineering, and mathematics. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 111(23), 8410–8415.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education (3rd ed.)*. New York: McGraw-Hill.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Austin, TX: Southwest Educational Development Laboratory.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Smith, K. A. (2014). *Active learning: Cooperation in the college classroom*. Edina, MN: Interaction Book Company.
- Oliver, R. L. (1997). *Satisfaction: A behavioral perspective on the consumer*. New York: McGraw-Hill.
- Piaget, J. (1972). *The psychology of the child*. New York: Basic Books.
- Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. *Journal of Engineering Education*, 93(3), 223–231.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of Educational Change*, 7(4), 221–258.
- Sweeller, J. (2006). The worked example effect and human cognition. *Learning and Instruction*, 16(2), 112–122.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>